

Mietintöjen pöydällepano

10) Hallituksen esitys liikuntalaiksi 5572

Hallituksen esitys 236/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

11) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 230/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 18/1998 vp

12) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 151/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 19/1998 vp

13) Hallituksen esitys laiksi erikoissairaanhoitolain muuttamisesta

Hallituksen esitys 165/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 20/1998 vp

14) Hallituksen esitys laeiksi tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain 1 §:n ja tuloverolain 87 §:n muuttamisesta 5573

Hallituksen esitys 170/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 21/1998 vp15) Hallituksen esitys laiksi rintamave-
teraanien kuntoutuksesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisestaHallituksen esitys 227/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 22/1998 vp16) Hallituksen esitys laeiksi työnteki-
jien eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteis-
sa olevien työntekijöiden eläkelain 7 a §:n
muuttamisestaHallituksen esitys 180/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 23/1998 vp17) Hallituksen esitys laiksi työaikalain
muuttamisesta 5573Hallituksen esitys 181/1998 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 11/1998
vp
Lakialoite 28/1997 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenuudossa merkitään poissa oleviksi en-
simmäinen varapuhemies Pesälä sekä edustajat
Aho, Alaranta, Alho, Andersson C., Backman,
Biaudet, Huotari, Hurskainen, Hämäläinen, Jär-
venpää, Kalliomäki, Kallis, Karjalainen, Kaut-
to, Kemppainen, Kiviniemi, Lamminen, Lehto-
saari, Lindén, Lindqvist, Löf, Markkula-Kivisi-
ta, Mertjärvi, Mähönen, Mölsä, Nurmi, Nyby,
Ojala R., Perho, Polvi, Skinnari, Takkula, Tiusa-
nen, Viitamies ja Vistbacka.**Ilmoitusasiat:****Lomanpyynnöt**Vapautusta eduskuntatyöstä saavat
tästä päivästä virkatehtävien perusteella ed.
Kalliomäki sekä muun syyn perusteella edustajat
Aho, Huotari, Kallis, Lehtosaari, Mähönen,
Nurmi ja R. Ojala,tämän kuun 18 päivään virkatehtävien perus-
teella edustajat Biaudet, Järvenpää, Karjalainen,
Mölsä, Pesälä, Polvi ja Vistbacka sekätämän kuun 16 päivästä 20 päivään virkateh-
tävien perusteella edustajat Aaltonen, Helle, Ju-
hantalo, Nyby, Sasi ja Tiuri.**Uudet hallituksen esitykset**P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan
presidentti on tänään antanut eduskunnalle hal-
lituksen esitykset n:ot 254—258.**Kirjalliset kysymykset**Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin
kysymyksiin n:ot 977, 978, 984, 993, 1000, 1001,

1003, 1007, 1010, 1014, 1015, 1021, 1033, 1039, 1041, 1046, 1048, 1055, 1057, 1069, 1070, 1072, 1076, 1077, 1080, 1081, 1086, 1090, 1097, 1104, 1107, 1145, 1150 ja 1171.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Lakialoite laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 129/1998 vp (Marjaana Koskinen /sd ym.)

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin työasiainvaliokuntaan. Viime istunnossa julistettiin keskustelu asiasta päättyneeksi.

Keskustelussa on ed. H. Koskinen ed. Ihmäen kannattamana puhemiesneuvoston ehdotuksesta poiketen ehdottanut, että asia lähetettäisiin työasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Puhemiesneuvoston ehdotus ”jaa”, ed. H. Koskinen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 112 jaa- ja 45 ei-ääntä, 2 tyhjää; poissa 40. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt puhemiesneuvoston ehdotuksen ja asia lähetetään työasiainvaliokuntaan.

2) Hallituksen esitys Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisestä yleissopimukseen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta etuyhteydessä keskenään olevien yritysten tulonoikaisun yhteydessä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 199/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdy-

tään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 200/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 40/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 40. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi valtion maksuperustelain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 203/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 41/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 41. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 4, 7, 11 a, 11 b ja 12 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi merilain 1 luvun 8 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 219/1998 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 14/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 14. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 luvun 8 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys Kazakstanin kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 220/1998 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 15/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 15. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 135/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 9/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 9. Ensin

sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 31 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys laiksi lähestymiskiellosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 41/1998 vp
Lakivaliokunnan mietintö 11/1998 vp
Lakialoite 67/1995 vp

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetyt, hallituksen esitykseen sisältyvät 1.—4. lakiehdotus ja lakivaliokunnan mietinnössään ehdottama 5. lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Asian olisi ehtinyt sanoa paikaltaan, mutta kun minua aina hermostuttaa, kun rouva puhemies kahden minuutin kohdalla kopeloi nuijaa käteensä, niin ajattelin, että tulen tänne oikein pitkän puheen paikalle.

Rouva puhemies! Tämä pian kolmannessa käsittelyssä hyväksyttävä laki lähestymiskiellosta on aivan uudelta laeilla lainsäädäntöä meillä Suomessa. Tässä nimittäin pyritään lain pohjalta ennakoitua suojaamaan sellaisen henkilön turvallisuutta, joka on joutunut uhatuksi hengen, terveyden, vapauden jne. puolesta.

Lähestymiskielto koskee elävässä elämässä lähinnä kahta asiaa. Toinen ovat särkyneet parisuhteet, särkynyt avioliitto, avoliitto tai muuten parisuhde, joka on jättänyt jälkeensä tulehtuneen tilan, jolloin yleensä mies pyrkii vierailemaan entisen vaimonsa tai elämänkumppaninsa luona eikä kovinkaan herkässä tarkoituksessa vaan yleensä väkivaltaisessa mielessä. Toinen esitetty kohde ovat vanhukset, joita elämän laita-puolelle syrjäytyneet, yleensä poikalapset käyvät tervehtimässä silloin, kun on eläkepäivä tarkoituksenaan saada omiin tarkoituksiinsa vanhemmiltaan näiden vähäisiä varoja. Se päättyy sitten

usein myös väkivaltaan. Nämä ovat ehkä tärkeimmät kohteet, joissa laki pyrkii suojaa antamaan. On tietysti paljon muitakin.

Rouva puhemies! Laki on erinomaisen hyvä, mutta sellainen ajatus, että tämän kautta pyritäisiin ja pystyttäisiin esimerkiksi perheväkivalta estämään, perheväkivallan uhreja suojaamaan, on virhe ja väärinkäsitys sikäli, että eihän tämä laki pysty puuttumaan avioliiton sisäisiin suhteisiin eikä yleensääkään tilanteisiin, joissa ihmiset asuvat yhdessä. Kysymys on silloin, kun tämä laki pystyy puuttumaan asioihin, siitä että ihmiset ovat eronneet ja asuvat eri paikoilla.

Tämän lain perusteella siis voidaan antaa lähestymiskielto joko suppeampana, mikä tarkoittaa yhteydenottojen, puhelinsoittojen ja muiden kieltämistä, tai sitten laajempaan, jolloin henkilöä kielletään menemästä kokonaan tietylle alueelle, jossa uhan kohteena oleva henkilö on. Tällainen lähestymiskielto voidaan antaa tilapäisenä poliisin toimesta, pysyvänä tuomioistuimen toimesta ja enintään vuodeksi kerrallaan.

Rouva puhemies! Tämä on erinomaisen hyvä laki. Koska tämä on lähtökohdiltaan vallan uutta lainsäädäntöä tietyllä tavalla, niin vaikka valiokunnan mietintöön ja eduskunnan päätökseen ei mitään ponsia esitetäkään niin kuin tavallista, olisi erinomaisen hyvä seurata nyt tilannetta, millä tavalla tämä tulee toteutumaan, minkälaista suojaa se ihmisille antaa, miten sitä on mahdollisesti paranneltavissa, hiottavissa ja muutettavissa. Tämä on hyvin tärkeä asia. Nimenomaan poliisi ja tuomioistuimet, mutta lähinnä poliisi on sellainen viranomainen, joka joutuu tämän kanssa läheisesti työskentelemään. Poliisiorganisaatiolta tietysti saadaan tietoja siitä, miten laki on toteutunut ja miten sitä pitäisi muuttaa, jotta saataisiin tämä lähtökohdiltaan erinomaisen hyvä laki mahdollisimman hyvin toimivaksi myös tulevaisuudessa.

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Pamusta huolimatta puhun nyt paikaltani lyhyesti.

Olen hyvin pitkälti samaa mieltä kuin ed. Aittoniemi. Mutta se, mikä tässä tulee olemaan edelleen ongelma, tälläkin hetkellä kun on poliiseilta noita juttuja kuullut, että kun on kaiken näköisiä särkynyt suhde -häiriköitä, niin ongelma on se, että huostaanotot tai jonnekin putkaan panemiset ja muut ovat äärimmäisen vaikeita toteuttaa. Kun tässä on usein mielenterveys- ja alkoholiongelmistä kyse, tästä muutoksestakaan ei oikein tule tolkkua sillä lailla, että pystyttäisiin turvatomien naisten tai vaimojen, ex-avovaimojen tai

lapsien asemaa pahemmin kyllä parantamaan. Mielestäni tämä laki jää kesken siltä osin, että turvallisuus lisääntyisi.

Toinen ongelma on sitten lain väärinkäyttö, joka inestitapauksissa esimerkiksi on aika yleistä. Kun on erottu, naiset pistävät sitten kaiken näköiset ukaasit miesten päälle. Esimerkiksi sanotaan, että mies on syyllistynyt inestiin. Sitten mies joutuu kierteeseen, ja tällä voidaan vähänkin epämiellyttävät miehet hoitaa näkymätömiin, eli väärinkäytettynä tämä lisää entisestään suomalaisten miesten turvattomuutta suomalaisessa yhteiskunnassa, mistä on paljon puhuttu naistenlehtiä myöten. Olisin halunnut tähän joitakin selkeitä rajoja ja jotenkin rangaisuksen siitä, että käyttää väärin tätä lakia, jos jää kiinni. Silloin tämä juttu voitaisiin ehkä ehkäistä.

Ed. P u i s t o : Arvoisa puhemies! Laista on jo aika paljon keskustelu, ja se on erittäin hyvin ollut myös tiedotusvälineissä. Toivon, että se on myös jatkossa tiedotusvälineissä, jotta se tieto tavoittaisi ne henkilöt, jotka tätä käytännössä tarvitsevat.

En yhdy siihen pelkoon, että tätä käytettäisiin väärin. Tämä tarvitsee päätöksen.

Sen sijaan olen huolestunut siitä, että kun tämä käytännössä alkaa toimia, se edellyttää yhteistyötä poliisin kanssa, edellyttää tarvittaessa yhteistyötä myös sosiaaliviranomaisten kanssa. Löytyykö riittävästi henkilöstöresursseja, jotta tämä voidaan käytännössä toteuttaa?

Yhdyn niihin edustajiin, jotka toivovat, että tätä erittäin voimaperäisesti seurataan ja käytännön tietojen perusteella mahdollisesti pikaisestikin korjataan. Tärkeintä on, että pitkään odotettu laki on nyt tässä vaiheessa ja pääsemme sitä käytännössä toteuttamaan.

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Toisin kuin sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja, puoluetoverini kansanedustaja Puisto minä näen sen vaaran, että lakia voidaan käyttää väärin. Tässä mielessä olen kovin samaa mieltä ed. Virtasen kanssa. Tiedämme jo nyt joitakin vähän synkkiä tapauksia, joissa lailla on kikkailtu tavalla, jossa ei ole ollut kyse enää asiasta vaan suoranaisestä kostonhimosta. Myönnän sen, että tämä ei ole nyt kaikkein tärkein osa eikä kohta tätä lainsäädäntöä, mutta tämä on asia, joka kannattaa pitää mielessä ja jota kannattaa erittäin suurella huolella seurata.

Muutoinkin, arvoisa rouva puhemies, tämän lain yhteydessä ollaan tekemisissä sellaisen elämän osa-alueen kanssa, jota ei milloinkaan eikä minkäänlaisella lailla voi lopullisesti ratkaista.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En voinut olla pyytämättä vastauspuheenvuoroa ed. Kekkoselle. Muistan, kun kerran keskustelimme täällä nyrkkeilystä. Hän lienee nyrkkeilyn ihailija, harrastaa ehkä itsekin sitä, ja ymmärrän, että tämä laki ei hänelle ole tarpeellinen. Mutta meille muille, jotka emme ole väkivaltalajien harrastajia ja kannattajia, se on kyllä tarpeellinen.

Ed. K e k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minun täytyy nyt maalaisuuttani tunnustaa, että en ymmärtänyt lainkaan, mitä yhteyttä on nyrkkeilyllä ja tällä lainsäädännöllä.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Uskon, että ed. Kekkonen kyllä ymmärtää, mutta käyttäytyy ikään kuin ei ymmärtäisi. Kyllä hän tietää, että jos pystyy muuten puolustautumaan, silloin ei tarvitse tällaista lähestymiskieltoa. Mutta useimmitenhan on niin, että naiset ja vanhukset eivät pysty puolustautumaan riittävästi väkivaltaisista miehiä vastaan, jotka heitä lähestyvät.

Ed. K e k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se, mitä ed. Kokkonen ihan viimeksi sanoi, pitää täysin paikkansa, mutta en edelleenkään ymmärrä, mitä tekemistä tällä asialla oli nyrkkeilyn kanssa.

Ed. O l i n : Arvoisa puhemies! Haluan korostaa niitä perusteita, joita ed. Puisto puheenvuorossaan esitti. Lisäksi haluan korostaa, että naiseen kohdistuvaa väkivaltaa ja uhkailua esiintyy yllättävän monissa tilanteissa ja yhteyksissä: parisuhteissa, perheissä, työyhteisöissä ja julkisilla paikoilla. Kaikkiaan 257 000 eli 14 prosenttia 18—74-vuotiaista naisista on kokenut viimeisen vuoden aikana miehen tekemää väkivaltaa tai uhkailua. Poliisi on tilastoinut vuodelta 1997 runsaat 9 000 naiseen kohdistuvaa pahoinpitelyä. Vuosittain kuolee perheväkivaltaan Suomessa keskimäärin 27 naista.

Arvoisa puhemies! Jokainen laki, joka pyrkii väkivallan poistamiseen tästä yhteiskunnasta, niin naiseen kuin miehiin kohdistuvan, on perusteltu.

Ed. K a r p i o : Arvoisa puhemies! Parissa puheenvuorossa on todettu, että tässä on väärinkäytön mahdollisuus. En ymmärrä nyt oikein, mitä näillä puheenvuoroilla tarkoitetaan. Lähestymiskiellon voi antaa poliisiviranomainen, ja kolmen vuorokauden kuluessa asia on saatettava oikeuden ratkaistavaksi. Toki oikeus kuulee kumpaakin osapuolta, ennen kuin lähestymiskielto annetaan. Hyvää mielestäni on nimenomaan se, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian. Ei tietenkään tämä laki yksinomaan poista perheväkivallan ongelmaa, mutta joka tapauksessa tämä on selvä parannus aikaisempaan verrattuna.

Ed. V i r t a n e n : Arvoisa puhemies! Ettei jäisi epäselväksi, olen tämän lain puolella, ja tämä on täysin oikein. Tiedostan ne uhkat, jotka naisilla on, ja, totta kai, olen sen alan ihminen koulutukseltani, ja tämä on täysin ajankohtainen ja oikea laki. Mutta tuntuu hassulta, että täältä löytyy kansanedustajia, jotka kysyvät, miten tätä lakia voitaisiin käyttää väärin, kun meillä on siitä räikeitä esimerkkejä päivittäin, kuinka lakeja käytetään väärin. Tässä paikassa säädetään nämä lait. Jatkuvasti te voitte lukea lehdistä, kuinka lakeja käytetään väärin koko ajan.

Nyt täällä on joitakin ”hurskaita ompeluseuralaisia” mielen alueella, jotka väittävät, että tätä lakia ei voi koskaan käyttää väärin, vaikka kaikki me, jotka olemme sosiaalialan tai psykologia-alan ihmisiä, tiedämme, kuinka tätä tullaan käyttämään väärin, samalla tavalla kuin insestisyttöjuttuja ja muita juttuja, kun on vähän hysteerisiä naisia tai joitakin sekopäitä, mielenterveyshäiriöisiä, joita taas kauheat sosiaaliantalauumat höösää ja hyysää, eli me tiedämme tämän asian.

Toivoisin, että tässä olisi suomalaiselle miehelle, jota tiedotusvälineittenkin mukaan on poljettu, jokin sellainen suoja, koska en oikein jaksa uskoa, että lähestymislakia käytettäisiin naista vastaan. Vai onko joku tullut siihen tulokseen, että voitaisiin jopa naiseen kohdistaa lähestymiskielto? Totta kai!

Ed. S a s i : Arvoisa puhemies! Pidän tällaista lakia, joka on hyvin amerikkalaistyyppinen, sinänsä varsin tarkoituksenmukaisena ja hyvänä. Yleensäkin keinovalikoiman laajentaminen, mitä tulee rikoksien ehkäisemiseen ja turvallisuuden parantamiseen, on tarkoituksenmukaista.

Kuitenkin tietysti täytyy tunnustaa se ongelma, joka täällä puheenvuoroissa on todettu, että

muun muassa poliisien toimintaresurssit ovat tänä päivänä varsin vajavaisia. Tietysti se kohde-ryhmä, johon tällaiset kiellot kohdistuvat, on usein melko väkivaltainen ja myös joukkoa, joka välttämättä ei kaikista lain määräyksistä ja kielloista sinänsä suoranaisesti piittaa. Täytyykin toivoa, että laki sinänsä ei johtaisi siihen, että ihmiset tuudittautuisivat tiettyyn varmuuden uskoon, vaan kaikkea arkirealismia ihmisten täytyisi ajattelussaan myös edustaa.

Sinänsä laki on mielestäni tarpeellinen. Mutta olen myös sitä mieltä, että sen toimivuutta tulee pyrkiä jatkuvasti seuraamaan ja tulee katsoa, kun tämä on uusi kokeilu, miten hyvin se toimii, ja tarvittaessa myös muuttaa lain sisältöä.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Kylähän niitä väärinkäytöksiä on. Silloin kun olin aikanaan piiskakuskina Tampereella, niin eräs rouva haetutti perjantai-iltana perjantaipullon ottaneen miehensä putkaan, että pääsi rautatie-läisten seurojentalolle tansseihin. Se meni kyllä yhtenä iltana läpi, mutta ei mennyt poliisille enää toisena iltana. Kyllä ed. Virtanen nyt hiukan liian kovalla äänenpainolla näitä asioita kuohuttelee.

Nimittäin kun ajatellaan tuomioistuimen päätöstä, niin, totta kai, siinä täytyy olla selkeä näyttö väkivallan uhasta. Ei sitä nyt noin vain heitetä tuosta lonkalta. Eikä poliisia näissä asioissa, joka tuntee, totta kai, aika paljolti ”asiakkaansa” — jos näin voidaan sanoa — sillä tavalla naruteta näissä asioissa. Se ja tuomioistuimen päätös perusteluineen merkitsee sitä, että väärinkäytökset tulevat kyllä olemaan hyvin vähäisiä.

Ei sitä nyt kannata, ed. Virtanen, pääpainoksi tässä hyvässä laissa asettaa. Mutta, totta kai, niin kuin sanoin, pitää tarkasti seurata, kuinka laki asettuu omille linjoilleen ja urilleen. On tehtävä muutoksia, hiottava sitä, saatava mahdollisimman täydelliseksi, mutta kyllä nämä pelot ovat turhia noilla äänenpainoilla, vaikka kovaahan minä itsekäni puhun, ei silti.

Ed. S a a r i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Lakihan on tarpeellinen. Sitä kannatan.

Ed. Kokkonen viittasi kovin yksipuolisesti miesten väkivaltaan naisia kohtaan, mutta ei kai väkivalta ole jommankumman sukupuolen yksinoikeus tai vika tai rasite. Vaikka yleisesti näin on kuin edustaja sanoi, voin, hyvät kollegat, teille sanoa, että minulle perheväkivalta aukeni pienenä poikana kaivosmiehen työläisäsunnessa, kun seinänaapurin lapset alkoivat itkeä ja tulivat mei-

dän lattiallemme nukkumaan, kun äiti hakkasi isää niin kovin.

Ed. L u h t a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Minusta on kyse hyvin tärkeästä ja vakavasta asiasta. Suomessa on useita vuosia sitten jo asiaa käsitelty ja todettu lain tarpeellisuus. Tämähän on pohjoismaista käytäntöä ja voimassa monessa muussa maassa. Tuntuu siltä, että ilman tällaista käytäntöä ja tällaista lain suojaa ei enää tultaisi toimeen.

Kysyisinkin, eikö se ole väärinkäytös, jos havaitsemme ja tiedämme, että tässä maassa piestään henkilöitä ja kuitenkin huomattavasti useammin naisia kuin miehiä ja uhataan erilaisilla väkivaltaisilla toimenpiteillä. Se on minusta väärinkäytös. Se, mitä voimme näiden väärinkäytösten lieventämiseksi tai poistamiseksi tehdä, on oikein.

Sitä paitsi tätä lakia on äärimmäisen helppo seurata. Kielto määrätään vuodeksi kerrallaan. Asia selvitetään ja tutkitaan, ja kiellon määrää käräjäoikeus. Tätä ei kevyin perustein tehdä, ja seuranta tulee olemaan hyvin helppoa rekisteröinti- ym. toimenpiteitten johdosta.

Toivonkin tietysti, että asiaa seurataan ja tästä saadaan jonkin ajan päästä asiallista tietoa. Uskon, että laki on todella paikallaan.

Ed. K i l j u n e n : Arvoisa puhemies! Ei voi kuin yhtyä juuri käytettyyn ed. Luhtasen puheenvuoroon. Se oli tärkeä huomio, että tämä noudattaa pikemminkin pohjoismaista käytäntöä eikä ole, niin kuin ed. Sasi mainitsi, amerikkalaisen mallin mukainen lainsäädäntö.

Minua ihmetyttävät ne puheenvuorot, joissa on pohdittu väärinkäytöksen mahdollisuutta. Edustajat ovat muotoilleet asian tällä tavalla, muun muassa ed. Virtanen, että kaikissa laeissa on väärinkäytöksen mahdollisuus. Minun nähdäkseni se ei voi olla peruste missään muodossa, kun arvioimme tämän lain merkitystä ja kun erityisesti, kuten ed. Virtanen vielä sanoi, kaikissa laeissa on väärinkäytöksen mahdollisuus. Emmehän me tätä keskustelua normaalisti täällä käy, kun puhumme laeista, että ensimmäisenä rupeamme miettimään, mitkä ovat väärinkäytöksen mahdollisuudet. Ensimmäiseksi meidän täytyy katsoa, minkä vuoksi kyseinen lainsäädäntö on tarpeen. Tämä lainsäädäntö, jos miikään, on erinomaisen tarpeellinen.

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa puhemies! Pyyisin vielä puheenvuoron vastatakseni ed. Saarisel-

le. Kun pyrin säästämään ihmisten aikaa, pyrin yleensä aika niukkaan ilmaisuun. Se on tietysti hyvin altista väärinkäsityksille.

Tiedän toki, että meillä on myös väkivaltaisia naisia, mutta kaikkien tilastojen mukaan naisten piirissä väkivalta on kuitenkin erittäin paljon vähäisempää kuin miesten. Nuoret naiset ovat josain määrin omaksuneet miesten tapoja ja ovat ehkä ”tasa-arvoisia” pahoinpitelyjenkin suhteen. Tosiasiaksi kuitenkin jää kaikkien tilastojen ja kaiken meillä olevan faktatiedon mukaan se, että väkivalta kohdistuu yleensä naisiin ja erittäin paljon myös vanhoihin naisiin. Tämä on naisten ja vanhusten ongelma.

Minusta on myös erittäin kummallista se, että jotkut ovat tässä halunneet korostaa väärinkäytöksiä. Ed. Aittoniemi jo totesi, miten poliisikin käyttää yleensä järkeään, ja tuomioistuimet varmasti ovat tarkkoja silloin, kun kieltoja määräävät. Ei minusta kenenkään, joka asiallisesti hoi-
taa ihmissuhteensa ja asiallisesti käyttäytyy, tarvitse pelätä, että tällaisia kieltoja aiheuttomasti määrättäisiin.

Ed. M. P i e t i k ä i n e n : Arvoisa puhemies! Olen sitä mieltä, että tämä laki on erittäin tarpeellinen. Ihmettelen myös sitä, että tässä keskustelussa ja kolmannessa käsittelyssä nostettiin esille väärinkäytöksiä mahdollisuudet. Totta kai jokaisen lain kohdalla tämä on mahdollista, mutta ei minusta erityisesti tämän lain kohdalla.

Kun on kysymys siitä, kuka joutuu väkivallan uhriksi tai ketä uhataan, niin tilastojen mukaan, kuten jo aikaisemmissa puheenvuoroissa tuli esille, tilanne naisten kohdalla on erittäin synkkä; joka toinen viikko suomalainen nainen kuolee väkivallan uhrina, ja tekijä on silloin aviomies tai poikaystävä tai entinen aviomies tai poikaystävä. Mutta toki tilanne on se, että myös naiset ovat väkivaltaisia ja muitakin kohderyhmiä löytyy.

Halusin tässä nostaa esille muun muassa iäk-
kää vanhemmat. Sen tein jo omassa lähestymis-
kieltoa koskeneessa lakialoitteessani vuonna 1995. On tapauksia, jossa keski-ikäiset lapset, jotka väärinkäyttävät alkoholia tai huumeita, käyvät uhkaamassa vanhempiaan sinä päivänä, kun eläkkeet maksetaan. On jopa — ja tämä on minusta erittäin surullista — tapauksia, joissa isä on esittänyt tappouhkauksia omia pieniä lapsiaan kohtaan.

Ed. V i r t a n e n : Arvoisa puhemies! En voi muuta kuin hämmästellä tämän poliittisen keskustelun tasoa. Eli tämä meni taas politiikaksi.

Vielä kerran sanon, että kannatan lakia. Tiedän hyvin alan ihmisenä, kuinka paljon on turvattomuutta. Olen kaikissa asioissa lasten ja äitien puolella.

Mutta meillä on sosiaalipuolella hyvin paljon näyttöjä insestiväärinkäytöksistä, ja tässäkin niitä voi olla väärinkäytöksiä. Jotta laki tulisi paremmaksi, olisin halunnut siihen jonkinlaisen suojan myös miehille, joita kohdellaan huonosti monessa asiassa, esimerkiksi insestiasiaassa.

Mutta täällä on näköjään poliittisesti saastuneita ihmisiä, jotka haluavat sanoa, että minä korostan nyt jotain asiaa. Ajatellaan kohta, että Virtanen on sitä mieltä, että ei tällaista lakia edes tarvita. Montako kertaa täytyy sanoa, että tämä on hyvä laki, loistava laki. Mutta haluan, että tätä ei käytettäisi väärin, niin kuin joitakin muita lakeja on käytetty. Mutta taas jotkut poliitikot sanovat, että minä sanoin, että kaikkia lakeja käytetään väärin. Enkä varmasti sanonut! Katsokaa niiden papereista, jotka kirjoittavat puheet muistiin. Minä sanoin, että tämä on juuri sellaisia lakeja, joihin vedottaessa sosiaaliantant ja tietynlaisella asenteella miehiin suhtautuvat ihmiset menevät helposti äidin puolelle. Tästä on niin paljon näyttöä suomalaisessa sosiaalilainsäädäntötulkintakäytännössä, että ihmettelen jopa ed. Aittoniemen sinisilmäisyyttä, vai alkoiko hän tehdä Pirkanmaa-politiikkaa jo tässä vaiheessa?

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin ed. Virtaselle huomauttaa, että laki on täysin sukupuolineutraali.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies! Tätä lakia tulevat tottelemaan tietenkin vain sellaiset henkilöt pääsääntöisesti, jotka muutenkin noudattavat lakia, ovat väkivaltaisia, mutta kuitenkin malttavat mielensä. Toki meidän täytyy uskoa tässäkin asiassa, että rangaistuksen uhka jossakin määrin heitä estää. Mutta pahaa pelkään, että henkilö, joka on ilkeä ja väkivaltainen, ei esimerkiksi katso lakikirjasta, liekö tämä ihan kaikkien pykälän mukaista.

Tosiasiallisesti on myös sillä tavalla, että tasa-arvo etenee yhteiskunnassa aivan liian lujaa. Valitettavasti naiset haluavat olla tasa-arvoisia niissä kaikissa huonoissa asioissa, joita miehet ovat kautta vuosisatojen harrastaneet, ja heidän väkivaltaisuutensa on myös lisääntynyt. Se on tosiasia.

On myös tosiasia, että sillä, että naiset ovat väkivaltaisempia kuin aikaisemmin, ei ole mitään tekemistä tämän lain kanssa. Tämä on erin-

omaisen hyvä laki, sitä varmasti tarvitaan ja sitä voidaan tarvittaessa parantaa, mikäli siinä havaitaan joitakin huonoja kohtia.

Ed. A. Ojala: Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin iloinen siitä, että laki lähestymiskiellosta on nyt kolmannessa käsittelyssä ja tulee yksimielisesti hyväksytyksi, kun ed. Virtanenkin ilmoitti tätä kannattavansa.

Rikoslain käsittelyn yhteydessä asia oli jo esillä, ja eduskunnan naisverkosto piti silloin erittäin tärkeänä tämän lain voimaan saattamista nimenomaan pohjoismaisen mallin mukaisesti. Näinhän on sitten tapahtunut.

Haluaisin tuoda esille myös sen, että laissa ei puhuta sukupuolesta, vaan henkilöistä. Mutta elämän kylmä totuus on meille osoittanut, että naiset ovat ainakin vielä tähän asti olleet se heikompi astia, jota on voinut erittäin hyvin lyödä ja joka on joutunut väkivallan kohteeksi. Juurihan on menossa yleinen tiedotuskampanja väkivallan yleisyydestä ja laajuudesta. Halutaan ihmiset herättää huomaamaan, mistä kaikesta on kysymys, ja antaa apua nimenomaan miehille, jotka väkivaltaa harjoittavat.

Mikäli käytäntö osoittaa, että tätä ei miesten turvaksi yhtään käytetä, niin uskon, että seuraava hyvä hallitus tulee sen korjaamaan.

Ed. M. Pohjola: Puhemies! Ehkäpä paria näkökohtaa, jotka eivät ole tulleet tässä esille, on syytä korostaa. Toinen niistä on se, että tätä lainsäädäntöä voidaan käyttää myös todistajien suojeluksi. Todistajan suojeleminen on toistaiseksi aika puutteellista. Sitä ollaan kehittämässä, mutta tässä on joka tapauksessa yksi instrumentti myös todistajien suojeleluun, ja samalla tätä lainsäädäntöä voidaan käyttää iäkkäämpien henkilöitten ja lasten suojelemiseksi.

Kun ed. Sasi viittasi siihen, että tämä on amerikkalaistyyppinen, ehkä siinä mielessä voi sanoa, että tämä on uutta Suomen lainsäädännössä, mutta kyllä mallit on haettu Euroopasta. Eri Euroopan maissa saadut kokemukset ovat nimenomaan olleet pohjana sille, että tähän lainsäädäntöön on ryhdytty.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Ed. Virtasen puheenvuorosta totean vielä sen, että kun hän viittaa tässä insektiväärinkäyttöksiin, niin insetitapaukset ovat kovin vaikeasti osoitettavissa. Ne ovat väite vastaan väite, mutta tässä on yleensä saatavissa helposti todisteita oikeuden päätöksen pohjaksi siitä, että tällainen

lähestymiskielto annetaan. Niin kuin sanottu, niin kyllä tämä on miesten suojaksi. Jos, ed. Virtanen, entinen seuralaisenne käy teille antamassa sanotaan nyt selkään kerran viikossa, viikonvaihteessa ja palkkapäivänä teidän luonanne, niin kyllä teidän pyynnöstänne annetaan seuralaisellenne lähestymiskielto. Ei tämä yksinomaan ole tehty naisten turvaksi, vaan myös miesten turvaksi samalla tavalla, vaikka tämä systeemi tietysti kulkee tässä yhteiskunnassa edelleenkin sillä tavalla, että miehet tässä ovat niitä roistoja, jotka pyrkivät naista vahingoittamaan, eli etupäässä naisten suojaksi, mutta aivan yhtä hyvin myös miesten suojaksi.

Loppujen lopuksi, rouva puhemies, jos kukaan ei enää pyydä puheenvuoroja, niin täytyy vielä kerran onnitella ed. Margareta Pietikäistä siitä, että hänen aloitteensa on tällä kertaa aivan selkeästi vienyt tämän asian alulle ja saattanut myös sille kehitykselle, että tämä laki on saatu. Niitähän on kaikenlaisia sellaisia aloitteita, joita tehdään, joilla ei ole mitään merkitystä, mutta tällä on todella ollut merkitystä, ja siinä mielessä onneksi olkoon.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset hyväksytään.

Eduskunta pysyy toisessa käsittelyssä tekevänsä päätöksessä lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

9) Lakialoite laiksi tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite 114/1998 vp (Esko-Juhani Tennilä / va-r)

Puhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Tennilä: Rouva puhemies! UPM-Kymmenen voitto oli tammi—syyskuussa tänä vuonna 7,6 miljardia markkaa. Kasvua viime

vuoden vastaavaan aikaan verrattuna oli 2,9 miljardia markkaa. Kuten muutkin yhtiöt, UPM-Kymmene tulee maksamaan veroa voitostaan 28 prosenttia.

Suuryhtiöiden lisäksi erittäin isoja tuottoja saavat myös Suomen rikkaat. Vuoden 1997 verotietojen mukaan suurinta tuloa heistä sai Erkki Etola, jonka bruttotulo oli 43,9 miljoonaa markkaa. Käteen Erkki Etolalle jäi 30,3 miljoonaa markkaa ja veroprosentiksi muodostui näin 31, koska hän oli ottanut tuotostaan suurimman osan ulos pääomatulona. Tässä lyhyt johdanto esitykselleni korottaa yhteisö- ja pääomaveroja.

Kuten tunnettua, pääomatulojen ja yhteisöjen tuloveroprosentiksi säädettiin vuoden 1993 verouudistuksen yhteydessä 25 prosenttia. Nykyinen hallitus korotti sen vuoden 1996 alusta lähtien 28 prosenttiin. Tuli sentään 3 prosenttiyksikön korotus. Mutta edelleenkin on niin, että kansainvälisten vertailujen mukaan yhteisöjen veroprosentti on Suomessa edelleen erittäin alhainen, kuten esimerkiksi valtiovarainministeriön julkaisusta Julkisen talouden näkymiä ja haasteita, toukokuu 1998, ilmenee. 28 prosenttia on Oecd-maiden alhaisin yhteisöveroprosentti. Tällaista verokantaa sovelletaan Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Useimmissa maissa yhteisöveroprosentti on 30 ja 40 prosentin välillä. Vähintään 40 prosentin verokantaa sovelletaan USA:ssa, Belgiassa, Italiassa ja Ranskassa ja yli 50 prosentin verokantaa Japanissa ja Ranskassa. Minä pidän kohtuullisena yhteisöjen veroprosenttina 35:tä, jota tässä lakialoitteessani myös esitän. Se vastaa hyvin Oecd-maiden keskiarvoa, ja kun näin on, ei kai Oecd-maiden keskiarvoon sijoittuva yhteisövero voisi johtaa paljon peloteltuun pääomien maastapakoon. Myös pääomatulojen veroprosentiksi 35 on minusta varsin kohtuullinen.

Tässähän on kysymys siitä, että yhteisöjen verokannan korottaminen auttaisi julkisen talouden tasapainottamisessa. Veron korotuksesta saatavaa tuottoa tulisi ohjata pienituloisten sosiaaliturvan parantamiseen ja kuntien palveluihin, joihin julkisen talouden leikkaukset ovat viime vuosina ankarasti kohdistuneet. Vuonna 1997 yhteisöveroa kertyi 24,5 miljardia markkaa. Jos yhteisöjen verotettava tulo pysyy samalla tasolla, verokannan korotus 7 prosenttiyksiköllä, jota esitän, tuottaa yli 6 miljardia markkaa jaettavaksi valtion, kuntien ja osin seurakuntien kesken. Tuotto luonnollisesti vaihtelee yhtiöiden tuloksen mukaan, ja niin kuin UPM-Kymmenen esimerkistä voi nähdä, yrittysten voitot tulevat tänä vuonna olemaan suurempia kuin viime vuonna,

eli veroprosentin korotuksella tullaan saamaan enemmän kuin tässä arvioissa on esitetty. Pääomatuloverojen verokannan korottaminen 28:sta 35 prosenttiin nostaisi veron tuottoa noin miljardi markkaa.

Puhumme siis 7—8 miljardista markasta, jos ja kun yhteisövero nostettaisiin 35 prosenttiin. Se olisi jo melkoinen summa, jolla voitaisiin, niin kuin sanottu, parantaa kaikkein pienituloisimpien asemaa ja helpottaa kuntien ahdinkoa. Minusta tästä asiasta on ryhdyttävä keskustelemaan nyt, sillä hyvin lähellä ovat ne ajat, jolloin näitä ratkaisuja tehdään. Minäkin olen sitä mieltä, että tämmöiset ratkaisut pitää tehdä vaalikauden pituisina, ja varmasti seuraavan hallituksen ohjelmaneuvotteluissa tämä asia nousee voimakkaana esille, ja on syytä nostaa, sillä nykyinen tilanne on jo verojen jakauman osalta ja verotuksen kohdentumisen osalta monella tapaa kestävä. Esimerkiksi veroprosentti, 31, on niin pieni yli 40 miljoonan tuloista, että suurempia veroprosentteja on jopa eläkeläisillä. Eihän sellainen tilanne voi olla kestävä, eikä sitä voida loputtomiin jatkaa.

Kysymys on myös siitä, että valtion verotulot ovat pienenevässä kansainvälisten paineiden, täsmällisesti sanottuna EU-paineiden vuoksi. Sieltähän on tulossa harmonisointipainetta. SAK tuo kannanotossaan, jossa SAK esittää vaalikauden tavoitteita, esille sen tärkeän havainnon, että verotuottojen menetys vuoteen 2002 on EU-paineiden vuoksi arvioitu 5 miljardiksi markaksi. Jostakin nekin rahat pitää ottaa. Olen erittäin tyytyväinen siihen, että SAK on nyt ajoissa lähtenyt myös tässä asiassa liikkeelle, ja kun näin laaja rintama on liikkeellä eli miljoonia palkansaajia edustava ammattiyhdistysliike, niin tottahan senkin sanaa kuullaan. Minusta tästä asiasta tietenkin pitää keskustella ennen muuta ja myös eduskunnassa, joka tietenkin nämä päätökset tekee. Mutta on huomionarvoista ja tärkeätä, että SAK on jo tässä vaiheessa omat selkeät kantansa verotuksen oikaisemisesta esittänyt esittäen yhteisö- ja pääomaverojen korottamista.

Ed. E10 : Puhemies! Ed. Tennilä on tehnyt ajankohtaisen aloitteen niin, että eduskunta voi keskustella tämän lakialoitteen pohjalta nimenomaan pääoma- ja yhteisöverotuksen sekä osinkoverotuksen matalasta tasosta Suomessa. Sehän on tosiasia.

Mitä tulee tuloverotuksen alentamiseen, siitähän eduskunnassa vallitsee eri puolueiden kesken

varsin suuri yksimielisyyttä. Meillä on tarvetta erittäin kireän tuloverotuksen alentamiseen, ja tähän liittyy se, mihin ed. Tenniläkin viittasi. Samanaikaisesti meidän kuitenkin pitää kaikissa olosuhteissa huolehtia julkisen sektorin tasapainosta ja lisävelkaantumisen estämisestä, ja silloin meillä on oikeastaan kaksi tietä. Olen ymmärtänyt niin, että oikeiston taholla kovasti ajetaan edelleen tulevallakin eduskuntakaudella uusien leikkausten linjaa. Oma käsitykseni on, että suomalaisen yhteiskunnan tasapainoinen kehittäminen edellyttää kyllä toisenlaista suhtautumista, että nyt lähivuosina myös ne, jotka ovat viime vuosina päässeet kevyellä verotuksella, joutuvat ottamaan osaa yhteiskunnan kustannuksiin lisääntyvästi.

Otan pari esimerkkiä siitä, mitä kielteistä leikkausten tiellä mahdollisesti saataisiin aikaan. Jos ajattelemme esimerkiksi eläkeläisten, työttömien, vammaisten, vanhusten asemaa tänä päivänä, niin keskimäärin ottaen väitän, että kukaan poliitikko ei rohkene enää sanoa, että tehdään lisää leikkauksia. Se ei varmasti kansan keskuudessa herätä suuria hurraa-huutoja. Mitä sanovat poliitikot siitä, että koulujen toimintamenoja edelleen supistettaisiin? Me kansanedustajat olemme täällä aina lisäämässä teiden ja rautateiden menotarpeita ainakin omissa puheissamme. Kehittämistä suomalaisessa yhteiskunnassa on, puhemies, vaikka kuinka paljon, ja me tiedämme ne todella suuret tarpeet eri puolilla maata erilaisten yhteiskuntakerrosten keskuudessa.

Niin kuin ed. Tennilä totesi, Euroopan unionin piiristä on tulossa meille lisää paineita: alkoholiverotuksen poistuminen vuoteen 2004 mennessä eräiden arvioiden mukaan tulee merkitsemään 7 miljardin markan tulojen menetystä, autoverotuksen paineet jne. Eli jostakin meidän pitää löytää lisää tuloja. Niin kuin sanottu, kaksi mahdollisuutta on: äsken viittaamani oikeiston linja eli leikkausten linja ja se, mitä olen ymmärtänyt SAK:n ja vasemmistopuolueiden olevan mielellään ajamassa, että myös suuri- ja hyvätuuloiset ihmiset osallistuisivat nykyistä enemmän yhteiskunnan maksujen kattamiseen.

Aivan lyhyesti, puhemies, minun mielestäni tässä voitaisiin kyllä keskustella ehkä sillä tavalla, että me erottaisimme yhtiöveron prosentin, pääomaveron prosentin ja toisaalta osinkojen verottamisen toisistaan. Ihan muutama huomio siitä.

Niin kuin ed. Tennilä sanoi, kaikkien näiden osaltahan meillä on erittäin matala taso. Sano-

taan nyt mitä tahansa, vaikka ymmärrän, että seuraavat puhujat tulevat kertomaan, kuinka meillä on väärä lähtökohta jne., mutta tosiasia on se, että kun katsoo kiihkottomia, puolueettomia selvityksiä pääomaverotuksesta, yhteisöverotuksesta ja osinkojen verotuksesta, niin vaikka otettaisiin huomioon yritysten poistot, mitä tahansa, myyntivero jne, meillä on erittäin kevyt pääomatuottojen verotus ja yhteisöverotus.

Yhtiöveron osalta Kari S. Tikka on ehdottanut julkisessa keskustelussa sitä, että meillä tulisi 12 prosentin vero osingonsaajalle. Tällä hetkellä hän osingonsaaja ei maksa minkäänlaista veroa, vaan yhtiö maksaa yhtiöveron hyvitysjärjestelmän kautta 28 prosenttia. Se on ylivoimaisesti Euroopan ja maailman matalin taso. Sitä tietysti jonkin verran tasapainottaa se, että meillä on aika kireä myyntiverotus, myyntitulojen verottaminen, ja se omalta osaltaan jonkin verran helpottaa, mutta ei muuta tätä tilannetta.

Esimerkiksi tänä vuonna pörssiyritykset maksoivat osinkoja 11 miljardia markkaa tämän vuoden tuloksesta. Ensi vuonna arvioidaan osinkoja maksettavan 15 miljardia markkaa. Toinen puoli näistä osingoista menee ulkomaille, koska puolet meidän pörssiyritystämme on ulkomaisten omistajien hallussa.

Nyt, kun ehdotus on ollut se, että ulkomaisten osinkojen verotukseen ei ryhdyttäisi, niin siinä nähtäisiin kyllä kysymyksen, eikö nyt ulkomaisia osinkoja pitäisi verottaa samalla tavalla kuin kotimaisiakin. Tietysti vastaus täältä eduskunnastakin tulee, että pääomat lähtevät sitten pois maastamme, jos me aiomme verottaa esimerkiksi ulkomaisia osinkoja samalla tavalla kuin kotimaisia.

Minä kyllä väitän, että kun katsoo tilastoja, niin eipä löydy juuri maita, joissa osinkoja verotettaisiin kevyemmin kuin meillä, joten ihmettelen, mistä se kohde löytyy, mihin pääomat sitten lähtisivät. Tosiasia on, että Suomen pörssi nousi tammikuun alusta heinäkuun loppuun 60 prosenttia, kun esimerkiksi Tukholman pörssi nousi vain puolet eli 30 prosenttia sinä aikana. Suomen pääomanmuodostus on ollut todella erittäin edullista myös ulkomaisille ihmisille, ja se on näkynyt pörssisijoituksissa. Kaikki maailman pörssit ovat tietysti parin kolmen viime kuukauden aikana heilahdelleet sinne tänne, ja aivan viimeaikainen tilanne on sillä tavalla vertailukelvoton.

Mitä pääomatuloihin tulee, niin 28 prosentin taso on aivan selvästi yhdessä Norjan ja Ruotsin kanssa Euroopan alhaisin. Niin kuin aina syksyl-

lä, me olemme taas tänäkin syksynä saaneet tietoja, joihin ed. Tennilä viittasi, että ihmiset pääomatuloverokannalla kymmenien miljoonien tuloista maksavat 28—30 prosenttia veroja. Sitten 5 000 markan kuukausituloilla elävät eläkeläiset ihmettelevät, kun he maksavat saman verran veroa kuin nämä kymmeniä miljoonia saavat ihmiset.

Eikä sitäkään voi puolustaa oikeastaan yhtään millään sillä, että tällä tavalla yritysten omavaraisuutta on lisätty. Kyllä on samanaikaisesti lisätty hirvittävästi suomalaisen yhteiskunnan eriarvoisuutta.

Sen takia ehkä juuri tässä olisi tie se, että pääomaveroa nostettaisiin esimerkiksi SAK:n ehdottamaan 33 prosenttiin, jolloin ero pääomatulojen verotuksen keveyden ja tuloverotuksen raskauden välillä selvästi supistuisi.

Ehkä tässä yhteydessä totean sen, että pieniä vuokratuottoja minun mielestäni voisi käsitellä vähän eri tavalla. Yleensäkin pääoma-, osinko- ja yhteisöverotus voitaisiin paljon, miten minä sanoisin, monimutkaisemmin Suomessa järjestää. Kun meidän pääomaverotuksemme on ollut hyvin yksinkertaista, niin toisaalta voidaan kysyä, onko se ollut myös oikeudenmukaista.

Lopuksi, puhemies, uskoisin siihen kyllä, mitä ed. Tennilä sanoi. Erilaisilla korotuksilla, joita on ehdotettu, me pääsisimme helposti 6—8 miljardin markan tasoon vuodessa. Minun mielestäni Suomen valtio tulee tarvitsemaan ne. Emulo-suhteissa me emme voi harrastaa budjettipoliittikkaa, jossa meillä on alijäämäisiä budjetteja, vaan me tarvitsemme jopa budjettilyijäämää sen lisäksi, että tässä edellä mainitut EU-paineet ovat alentamassa meidän verotuottojamme.

Puhemies! Ihan lopuksi pari tällaista tietoa, jotka kertovat samaa, mihin olen viittannut tässä. Pääomatulojen osuus kansantuotteesta on kasvanut 1990-luvulla yli 30 miljardilla markalla. Kun pääomatulojen osuus oli vuosikymmenen alussa 12—14 prosenttia, niin viime vuonna se oli jo 24 prosenttia, ja puhemies, se on samanaikaisesti merkinnyt sitä, että palkansaajien ja eläkkeensaajien kustannuksella tämä kehitys on tapahtunut. Palkkatulojen osuus kansantuotteesta supistui samaan aikaan 47 prosentista 39 prosenttiin eli siis 1990-luvun kehityksen tuloksena.

Vielä, puhemies, kun sanotaan, että pääomat katoavat Suomesta, me tiedämme kaikki, että pääomien on paljon helpompi liikkua kuin ihmisten, mutta yksi tilasto ihan lopuksi, puhemies: pääomien nettovienti eli maastaviennin ja

maahantuonnin erotus oli vuonna 96 noin 11 miljardia markkaa. Viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana se oli kasvanut jo yli kaksinkertaiseksi ja ylitti 24 miljardin markan tason.

Siis pääomia viedään Suomesta koko ajan paljon enemmän kuin pääomia tuodaan, ja pääomien vienti, puhemies, ihan lopuksi tämä, on suuntautunut suurimmaksi osaksi maihin, joissa pääomaverotus on Suomea kuitenkin huomattavasti kireämpi.

P u h e m i e s : Asian käsittely keskeytetään.

10) Hallituksen esitys liikuntalaiksi

Hallituksen esitys 236/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

11) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 230/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 18/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

12) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 151/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 19/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

13) Hallituksen esitys laiksi erikoissairaanhoidon lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 165/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 20/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

14) Hallituksen esitys laeiksi tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain 1 §:n ja tuloverolain 87 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 170/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 21/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

15) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 227/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 22/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

16) Hallituksen esitys laeiksi työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 180/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 23/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

17) Hallituksen esitys laiksi työaikalain muuttamisesta

Hallituksen esitys 181/1998 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 11/1998 vp
Lakialoite 28/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.54.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio

